

## RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

### QUEIXA RELATIVA AL DRET AL DESCANS (VIABILITAT I SENYALITZACIONS)

#### ANTECEDENTS

##### Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 14 de maig de 2022, l'entitat va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Des de l'estiu de l'any 2021 fins al 30 de març de 2022, ha presentat diverses queixes davant l'Ajuntament de Barcelona relatives a les molèsties per sorolls i inseguretat provocades per alguns vehicles (motos, principalment) que circulen de manera incívica i perillosa a primera hora de la nit. Aquests vehicles acceleren desmesuradament a la carretera de Sant Cugat (Arrabassada), exactament entre el semàfor del carrer de Gutenberg i el carrer de Navata (districte de Gràcia).
- Mitjançant les queixes, l'entitat demanava dues actuacions concretes: i) de manera immediata, més presència policial per dissuadir de fer aquesta pràctica; i ii) amb l'objectiu de resoldre l'origen del problema, que es col·loqués algun element físic a la via per evitar aquestes conductes.
- El 7 d'octubre de 2021, la Unitat Nocturna de la Guàrdia Urbana dels districtes de Gràcia, i Sarrià - Sant Gervasi va respondre que s'intensificaria la presència d'efectius, així com els controls que ja es portaven a terme, i que en cas de conducció anòmala o incívica, es truqués al 112 perquè una patrulla s'hi pogués desplaçar.
- Respecte de la possibilitat d'aplicar alguna mesura física a la via, com que es tracta d'una carretera, l'entitat es va dirigir a la Generalitat de Catalunya als efectes d'aclarir quina hauria de ser l'administració que assumís aquesta actuació. El 23 de novembre de 2021 la Generalitat de Catalunya, mitjançant el departament de Vicepresidència i de Polítiques Digitals i de Territori, va informar que *"la competència policial correspon a la Guàrdia Urbana de Barcelona i els controls de velocitat al tram, instal·lació de càmeres de control o altres elements de pacificació hauria de ser iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona amb l'autorització prèvia del Servei Territorial de Barcelona."*

Respecte del tema del soroll, s'afegia, que era d'àmbit "*urbà i possiblement vinculat a la velocitat dels vehicles que hi circulen i, per tant, si la Guàrdia Urbana intensificava els controls policials, es reduiria el seu efecte*".

Per la seva banda, l'administració autonòmica es va comprometre a elaborar un estudi acústic per determinar els nivells de soroll derivats del trànsit en el tram de la BP-1417 comprès entre els carrers de Gutenberg (PK 0+080) i de Navata (PK 0+330).

- El 24 de novembre de 2021, l'entitat va enviar a l'Ajuntament la resposta de la Generalitat de Catalunya, i va reiterar la petició que, a banda del control policial, es col·loqués algun element físic de pacificació per impedir la conducció incívica de les motocicletes. La petició es va reiterar el 7 de gener de 2022.
- El 18 de febrer i el 23 de març de 2022, la Unitat Nocturna de la Guàrdia Urbana dels districtes de Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi va respondre que, des que el mirador estava tancat, aquestes conductes eren puntuals i esporàdiques, la qual cosa en dificultava la comprovació.

De totes maneres, la unitat es comprometia a reforçar la presència de patrulles, i instava que quan es comencés a percebre algun tipus de conducció negligent, calia trucar al 112 perquè s'assignés una patrulla.

- El 30 de març de 2022, l'entitat va reiterar la seva petició que s'implementés alguna mesura física a la via, com ara bandes limitadores de velocitat, semàfor addicional, radar sònic, etcètera, prèvia autorització de la Generalitat. En el moment de la presentació de la queixa, l'entitat no havia rebut resposta a aquesta petició.

## **Actuacions fetes**

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sarrià - Sant Gervasi, al Districte de Gràcia i a l'Àrea de Seguretat i Prevenció** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 1 de juny de 2022 es va sol·licitar a aquests organismes la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

### **Resposta dels òrgans afectats**

Els dies 1 de juliol de 2022, 9 de febrer de 2023 i 27 de febrer de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. Els escrits exposen les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament.

## **CONSIDERACIONS**

### **1. Atenció rebuda a les queixes IRIS formulades per l'entitat**

A l'expedient consta informació sobre diverses queixes IRIS: algunes de gestionades per la Guàrdia Urbana, i d'altres pel servei de Mobilitat i Infraestructures.

El tractament de les queixes IRIS està regulat al Decret d'alcaldia S1/D/2017-2348, de 7 de juliol de 2017, d'aprovació de la nova regulació del sistema informàtic per a la gestió de comunicacions dels ciutadans, d'incidències, reclamacions, queixes, suggeriments, peticions de servei, consultes web i agraïments (IRIS).

Quant a la tramitació de les comunicacions IRIS, cal destacar el següent:

- **Terminis:** el servei competent ha de validar la queixa en un termini màxim de 5 dies. El termini màxim de resposta és de 30 dies des de l'entrada de la comunicació al sistema IRIS. Es podrà ampliar aquest termini 15 dies més, sempre que hi concorrin circumstàncies excepcionals i justificades, però s'haurà de fer una comunicació intermèdia a la persona sol·licitant per explicar-li el retard.
- **Comunicacions reiteratives o ofensives:** no es tramitaran les comunicacions abusives quan el ciutadà o ciutadana faci comunicacions reiterades sobre el mateix tema i l'Ajuntament ja les hagi contestat, així com les comunicacions fraudulentas o que continguin insults o amenaces o siguin ofensives per a les autoritats o els treballadors i treballadores municipals.

Respecte de les fitxes gestionades per la **Guàrdia Urbana** (totes elles anteriors a la presentació de la queixa davant d'aquesta Sindicatura), el ciutadà va sol·licitar més presència policial, i que es col·loqués algun element físic com ara controls de velocitat de trams, reductors de velocitat, càmeres, radar sònic, semàfor addicional, o altres elements de pacificació. La taula següent recull el conjunt de queixes presentades per l'entitat:

Data	Objecte	Resposta
26.7.2021:	Presència policial, i element físic a la via	14.10.2021: Unitat Nocturna de la Guàrdia Urbana dels districtes de Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi. Responen a la presència policial
24.11.2021:	Insisteix que es col·loqui algun element físic a la via	No consta resposta
7.1.2022:	Insisteix que es col·loqui algun element físic a la via	18.2.2022: Unitat Nocturna de la Guàrdia Urbana dels districtes de Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi. Responen a la presència policial
21.2.2022:	Insisteix que es col·loqui algun element físic a la via	23.3.2022: Unitat Nocturna de la Guàrdia Urbana dels districtes de Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi torna a enviar la resposta.
30.3.2022:	Insisteix que es col·loqui algun element físic a la via	No consta resposta

En les tres ocasions en què consta resposta, la Guàrdia Urbana es va centrar en el tema de la presència policial. Des d'un punt de vista formal, l'Ajuntament només va complir parcialment els terminis, i dues de les cinc queixes van quedar sense resposta.

Respecte de la seva qualitat, cal destacar que, si bé sí que s'informa detalladament de les actuacions a nivell policial, en cap d'elles s'entra a respondre la petició que s'implementés algun element físic a la via.

Malgrat l'anterior, de manera global, la Guàrdia Urbana va atendre la petició ciutadana, ja que, arran de la presentació de la present queixa, es va propiciar la celebració el dia 17 de juny de 2022 d'una reunió entre l'entitat promotora de la queixa i la Guàrdia Urbana del districte de Gràcia. En aquesta reunió, l'entitat va trametre tota la informació aportada per la Generalitat sobre la competència local per fer canvis a la via, amb la prèvia autorització de l'administració autonòmica. Per la seva banda, la Guàrdia Urbana es va comprometre a portar el tema a la Taula de Mobilitat, cosa que va tenir lloc a finals de setembre de 2022.

Atesa l'absència de notícies sobre si Mobilitat estimava o no oportú fer alguna actuació, entre l'octubre del 2022 i el maig del 2023 l'entitat va presentar més queixes, que finalment van ser resoltes el 26 de juliol de 2023 pel **servei de Mobilitat i Infraestructures**:

Responem a la vostra petició rebuda el 28 de maig de 2023, sobre el Pla de mobilitat. [...] Us comuniquem que es millorarà la senyalització del tam urbà de la carretera de l'Arrabassada.

Pel que fa a la qualitat d'aquesta resposta enviada per Mobilitat i Infraestructures, si bé apunta a una futura resolució del cas favorable a les peticions de l'entitat, es podrien haver concretat les mesures de senyalització específiques.

Amb posterioritat a la presentació de la present queixa a aquesta Sindicatura, l'entitat ha presentat altres queixes davant l'Ajuntament amb altres peticions que en principi no tindrien res a veure amb les molèsties del pas nocturn de motocicletes, com és la petició d'un pas de vianants al número 31 per considerar que els existents estan massa allunyats.

El 5 d'octubre de 2023 el servei de Mobilitat i Infraestructures va respondre a aquesta petició sobre el pas de vianants:

Responem a la vostra petició rebuda el 18 de juny de 2023, sobre senyal horitzontal [...]. Us informem que en aquests moments no està previst portar a terme cap actuació a la carretera de l'Arrabassada.

La promotora de la queixa considera que hi ha una incongruència entre les dues darreres respostes enviades per l'Ajuntament (Mobilitat i Infraestructures) i, efectivament, els dos missatges es poden interpretar com a contradictoris.

Això no obstant, en la mesura que els objectes de les respectives queixes són diferents, des de la Sindicatura interpretem que sí que s'implementarà algun canvi pel que fa a la reducció de soroll, però que es descarta, de moment, la col·locació d'un nou pas de vianants.

Pel que fa a l'atenció a la ciutadania, cal recordar que l'article 23.1.b) de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, reconeix el dret de la ciutadania a plantejar suggeriments i queixes amb relació al funcionament de l'activitat administrativa.

Com que ambdues respostes provenien del mateix servei, efectivament es podria haver dotat de més qualitat les respostes si s'hagués concretat a quin tipus de senyalització o actuació es referia.

L'article 3.1.b de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, inclou, entre els principis generals, la simplicitat, claredat i proximitat.

## **2. Actuació municipal per garantir el dret al descans**

El principal motiu de queixa són les **molèsties per sorolls**, sobretot a principi de la nit, ocasionades per les excessives acceleracions de motocicletes. I és per això que l'entitat demanava actuacions físiques a la mateixa via.

D'acord amb la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, la ciutadania té reconegut el dret a la tranquil·litat a la ciutat (art. XX). El municipi controla rigorosament l'emissió de sorolls i vibracions de tota mena. Les autoritats municipals han d'adoptar polítiques de prevenció de la contaminació acústica sobre la base del principi de precaució (art. XVIII).

En termes similars, la Carta de drets i deures de la ciutat de Barcelona estableix que totes les persones tenen dret a gaudir de la tranquil·litat dins la ciutat, sense perjudici de l'activitat cultural, comercial i industrial. L'Ajuntament ha de controlar tota mena d'emissions perjudicials per a la salut i el benestar de les persones i facilitar solucions als conflictes entre particulars causats per sorolls mitjançant l'assessorament i la mediació (art. 31).

Com a mesura prèvia habitual per dirimir la problemàtica de sorolls, habitualment és necessari dur a terme una sonometria des del lloc de la queixa.

Aquest estudi no va ser elaborat per l'Ajuntament de Barcelona, però sí per la Generalitat de Catalunya, que el va fer el mes d'octubre de 2022 amb resultat negatiu, és a dir, es va concloure que no se superaven els límits establerts en la normativa de protecció contra la contaminació acústica.

Quant a les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament per respondre d'alguna manera a les queixes per sorolls per la seva implicació amb la salut, l'informe de Guàrdia Urbana indica que es van donar instruccions que calia trucar al 112 per activar l'actuació del cos policial, sense que consti cap trucada en el període entre l'1 de gener de 2021 i el 7 de juny de 2022.

Pel que fa al control policial, l'informe indica que la Unitat Territorial del districte de Gràcia en conjunt, en els torns de matí, tarda i nit, fa patrullatge ordinari en el barri de Vallcarca i els Penitents, i que la carretera de Sant Cugat (Arrabassada), en ser una via d'entrada i sortida de la ciutat de Barcelona, sempre té un control policial dinàmic. Així mateix, consten 147 infractors en la carretera de Sant Cugat, 79 denúncies en el tram que correspon entre els carrers de Gutenberg i de Navata, i 11 en horari nocturn. Tanmateix, l'accidentalitat dels darrers dotze mesos a la data de l'emissió de l'informe era de dos accidents, un d'una bicicleta i un altre d'una motocicleta.

### **3. Potestat discrecional de l'Administració**

També cal reflexionar sobre els límits de la participació ciutadana i sobre la potestat discrecional de l'Administració.

L'Ajuntament té competència pròpia pel que fa al traçat i característiques de la xarxa viària, i l'ordenació del trànsit de persones i vehicles (art. 65 i 93 de la Llei 22/1998, de

30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona), i la senyalització viària constitueix una decisió que s'emmarca en el que es coneix com a potestat de decisió discrecional de les administracions públiques.

Així, entre diferents solucions tècniques, totes elles possibles i legítimes, l'Administració pública opta per una solució que ha de ser la millor possible aplicant els principis de bona administració i equitat, per tal de no incórrer en arbitrarietat, conducta prohibida per la Constitució espanyola.

En aquest sentit, l'article 69 de la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, diu que les formes, els mitjans i els procediments de participació que les corporacions estableixin en l'exercici de la seva potestat d'autoorganització no poden, en cap cas, menyscar les facultats de decisió que corresponguin als òrgans representatius regulats per la llei.

## **DECISIÓ**

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior, i l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge, ha estat ajustada a dret, però cal que es millori en eficàcia pel que fa a l'atenció a la ciutadania.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** que aclareixi a l'entitat promotora de la queixa l'abast i concreció de les millores en senyalització que sí que s'han estimat oportunes a la carretera de l'Arrabassada.
- **Recordar a l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior, i a l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** que tenen l'obligació de respondre a les queixes i suggeriments de la ciutadania en un termini d'un mes. I que cal utilitzar un llenguatge clar i comprensible que doni resposta a la petició formulada.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.